

Cap al nou ordre policíac

En quinze dies s'ha avançat més que no pas en quinze anys. Les condicions del desplegament dels Mossos a Girona fan obsoleta la Llei de Cossos i Forces de Seguretat; i els acords sobre Trànsit posen la policia catalana al davant de l'Ertzaintza en aquest terreny.

El propassat dia 18 de gener s'esdevenia un fet gairebé insòlit en aquest país: dues administracions de signe polític diferent arribaven a un acord escrit nou mesos abans d'hora. Xavier Pomés, conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya, i Joaquim Nadal, alcalde socialista de Girona, signaven aquell dia el conveni que regirà l'actuació de la policia municipal i dels mossos d'esquadra quan aquests s'hauran desplegat a la ciutat de l'Onyar. És una notícia que no ha de passar desapercebuda, no tant per l'esforç de previsió i de consens demostrat pels signants, com, sobretot, pel contingut del conveni i per les seves conseqüències en el futur mapa policíac català.

I és que Girona és el primer os de debò que hauran de rosegar els mossos d'esquadra. Més de 70.000 habitants, capital de província, i amb un tipus de problemes de seguretat ciutadana més acostats als d'una gran urbs que no als d'una tranquil·la ciutat de comarques. I no solament això: disposa d'una policia local nombrosa (gairebé un centenar d'efectius), comandada per un "històric" del municipalisme policíac, Joan Delort.

Conscient de les especials circumstàncies del cas, la Conselleria de Governació ha volgut que el desplegament de la policia de la Generalitat a Girona —previst per al novembre d'enguany— tingui un caràcter paradigmàtic i marqui el camí del que ha de

ser el paper de les policies locals a Catalunya en un futur immediat.

L'aspecte més cridaner del conveni és el relleu que hi adquireix la figura de l'alcalde i la marginació definitiva consegüent dels governadors civils en els aspectes relacionats amb la seguretat pública. Joaquim Nadal presidirà en solitari la Junta de Seguretat

competències més generals del Departament de Governació".

El governador civil de la província de Girona no solament no copresidirà la Junta com fins ara, ni tan sols hi assistirà. Aquesta marginació de la figura del governador civil és una obliteració d'un dels articles de la Llei Orgànica de Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat (LOFCSE), i ha estat possible per la gran sintonia existent entre els actuals equips de la Conselleria de Governació i el Ministeri de l'Interior. Això sí: caldrà canviar aquesta llei, i és molt possible que no tan sols en aquest punt.

Amb el desplegament dels Mossos a Girona, Governació marca el model de relació entre policies locals i de la Generalitat.

De 174 a 50. "Vejam si l'enterrarem d'una vegada": aquest és el comentari d'un alt càrrec de Governació sobre la LOFCSE, un text que en el seu moment (1986) fou votat per CiU i el PSOE, però que amb el pas dels anys s'ha convertit en el principal obstacle per al desenvolupament d'un model policíac racional a Catalunya. La mateixa font ha indicat a EL TEMPS que la voluntat tant de Governació com del Ministeri és de canviar aquesta llei dins la legislatura present. "Hem de fer una llei nova, no en funció dels pactes que tenim amb el PP, sinó simplement perquè és un text que ja no respon a les necessitats policiaques de l'estat a les portes del segle XXI. És obsolet".

Si la conseqüència en l'àmbit de l'estat del conveni de Girona pot ser l'obertura d'un procés de reforma de la LOFCSE, la Gene-

Local, organisme que el conveni defineix com "el marc on es determinen les prioritats, les accions especials i les campanyes de prevenció i on (...) s'orienten les activitats i l'acció policials i la seva coordinació amb tots els serveis públics que operen en el municipi". Això no vol dir que Nadal mani jeràrquicament sobre els mossos d'esquadra —que continuaran obeint la seva pròpia cadena de comandament—, sinó que serà l'autoritat immediata en matèria de seguretat a la seva ciutat, "sens perjudici de les

ralitat espera que a Catalunya tingui un efecte dòmino. “Voldríem que el model que hem dibuixat a Girona –continua la mateixa font– sigui vàlid per a la resta del territori, amb les adaptacions pertinents a la realitat de cada municipi”. Governació creu que la “solució Girona” té la virtut d’anar contra dues tendències que el govern català sempre ha considerat negatives: l’una, radicalment municipalista, encarnada en els alcaldes que pretenen que la policia local sigui una policia integral amb competències en totes les matèries; l’altra, la que tendeix a menystenir les policies locals i que hi pensa com a cossos residuals.

Actualment a Catalunya hi ha 174 municipis amb policia local, des de la més petita (Salt, al Gironès, amb només dos agents) fins a la més gran (Barcelona, amb 2.532 efectius). Segons els estudis interns de Governació, quan s’hagi completat el desplegament dels mossos en tot el territori (d’aquí a deu anys aproximadament) aquesta xifra s’hauria d’haver reduït a 50 municipis. “Quan una policia local pot garantir la presència d’una patrulla al carrer 24 hores el dia i 365 dies l’any, nosaltres creiem que aquesta policia local no ha de desaparèixer, perquè compleix una funció important. Però, quan això no és possible, la cosa més racional és de convertir els agents en vigilants municipals o d’integrar-los al cos de mossos, que és qui assumiria el control de

la seguretat en aquest municipi”.

Ara bé, el procés de reordenació del mapa de les policies locals catalanes pot topar amb dos tipus de dificultats: les plantejades per alcaldes que volen mantenir al preu que sigui el seu propi cos de policia local perquè entenen que així reforcen la seva autoritat; i les degudes a l’actitud contrària: municipis que, tot i te-

ARXIU / RICARD CUGAT

nir una policia local consolidada, “se la volen treure de sobre” pel cost econòmic que significa mantenir-la.

Gestió total de Trànsit. Una setmana després de la signatura del conveni de Girona, el conseller Pomés aconseguia un segon cop d’efecte: l’acord polític amb el ministre Mayor Oreja per traspasar a la Generalitat el control i la gestió de Trànsit a Catalunya en un termini de quatre anys. Una comissió mixta Interior-Governació ha de posar lletra a la

música de l’acord, però ja s’ha avançat que la voluntat política d’ambdues parts és que el traspàs “estigui perfectament lligat jurídicament”, i per tant hom triaria el camí d’una llei orgànica de delegació de competències, aprofitant la via que obre l’article 150.2 de la constitució espanyola. Segons que s’ha fet públic, també hi ha acord perquè el tras-

ARXIU / CARMÉ PUÉRTOLAS

pàs de Trànsit a la Generalitat superi els defectes i disfuncions observats en el pacte que en el seu dia va servir per transferir aquestes funcions a l’Ertzaintza. D’aquí deriva la possibilitat que la Generalitat no solament assumeixi el control de la circulació en carreteres sinó també la gestió global de Trànsit, incloses, doncs, les “jefaturas provinciales de Tráfico” i les autoscoles, igual que la capacitat de retirar el carnet de conduir.

Eduard Voltas

Aspirants a mossos d’esquadra (barret vermell) i a policies locals (barret blau), en formació a l’Escola de Policia de Mollet del Vallès. Baix, Joaquim Nadal (a l’esquerra), que presidirà en solitari la Junta Local de Seguretat de la ciutat de Girona, amb el conseller de Governació Xavier Pomés.